

РЕШЕНИЕ

№ 437

гр. София, 28.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на тринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Женя Димитрова
Жана Ив. Маркова

при участието на секретаря Мария Г. Паскова
като разгледа докладваното от Христо Лазаров Въззивно търговско дело № 20231001000314 по описа за 2023 година

Производството е по реда на глава двадесета ГПК – Въззивно обжалване.

Образувано е по въззивна жалба от ищеца - Министерство на регионалното развитие и благоустройството/МРРБ/, чрез началник отдел „Процесуално представителство“ И., срещу решение № 213 от 23.12.2022г., по гр.д. № 20221300100160 по описа на Окръжен съд Видин, с което са отхвърлени като неоснователни осъдителните искове срещу ответника – Сдружение „Видинско търговско-промишлена палата“ да му заплати сумата от 132 338,30 лева, представляваща наложена финансова корекция по Договор BG2005/017-457.01.018 за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за изпълнение на Проект BG 2005/017-457.01.018 Програма за трансгранично сътрудничество между България, Сърбия и Черна Гора, ведно със законната лихва, считано от 30.01.2019г. – датата на завеждане на исковата молба и е осъден да заплати на ответника сумата от 4 200 лева, представляваща разноски за първоинстанционното производство.

Въззивникът/ищецът – МРРБ счита, че първоинстанционното решение е неправилно поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необоснованост. Твърди, че първоинстанционният съд навеждал доводи за процедурно нарушение при налагането на финансовата корекция, без да е коментирал по същество събраните в хода на делото доказателства. Обжалваното решение не съдържало данни за съдебен контрол във връзка с писмо вх. № 99-00-2-1-1800/08.10.2014г., като основание за възникване на вземането на ищеца срещу ответника. С горесцитираното писмо било

препратено Решение № АРЕС/2014/3136119 на Европейската комисия, което съдържало заключения и коментари на декларацията за финансовото състояние на Програма ФАР BG 2005/017-457 за трансгранично сътрудничество между България, Сърбия и Черна Гора за 2005г. Съгласно това писмо, цялата сума от 67 663,50 евро подлежала на възстановяване, поради допуснати сериозни нередности – конфликт на интереси и недействителни тържни процедури. На следващо място твърди, че извършеният анализ на Наредба за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от Европейския съюз/Наредбата/, представлявал грешен правен извод за нарушения при процедурата по администриране на нередности при определяне на процесната финансова корекция. Според въззивника, размерът на неправомерно усвоените средства от страна на ответника, бил определен от Европейската комисия на собствено основание – чл. 99 от Регламент/ЕО/ 1083/2006г. На следващо място твърди, че предвид разпоредбата на чл. 62 от Закон за публичните финанси, ответникът е уведомен за решението на ЕК за подлежащите на възстановяване разходи в 45-дневен срок. Твърди, че ответникът не е оспорил процесното писмо на ЕК по реда на чл. 263 от ДФЕС пред съда на Европейския съюз, поради което решението на ЕК и актът на административния орган са влезли в сила. Според въззивника, първоинстанционният съд при постановяване на решението е нарушил чл. 235, ал. 2 и чл. 236, ал. 2 ГПК, което е довело до незаконосъобразен извод за липса на нередност, като основание за налагане на процесната финансова корекция. В следствие на това нарушение, неправилно е приложен чл. 1, т. 2 от Регламент/ЕО, Евратом/ № 2988/95 на Съвета от 18.12.1995г., относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности. В процесния случай е налице хипотеза на нередност, по смисъла на горесцитираната разпоредба и наличие на всички кумулативно дадени елементи от фактическия състав на правната норма. На последно място твърди, че по делото нямало спор за неприложимостта на Закона за управление на средствата от Европейските структурни фондове/ЗУСЕСИФ/, но това не променяло характера на индивидуален административен акт на процесното решение за налагане на финансова корекция. На последно място твърди, че дори да представлявало изявление по смисъла на § 10, ал. 2 от ПЗР на ЗУСЕСИФ, била спазена процедурата по налагане на процесната финансова корекция по реда на Наредбата и е гарантирано правото за защита на бенефициера. В заключение счита, че първоинстанционният съд не е разгледал по същество процесната нередност, а е изложил изводи, че по делото липсвал документ от компетентен орган, който да е установил липсата на декларации, от кои лица, участвали като подизпълнители, както и дали с тези лица са сключени договори. Моли въззивния съд да отмени обжалваното решение, да бъде постановено ново по същество на правния спор, с което да се уважат изцяло предявените искове. Претендира разноски по делото.

Въззиваемият/ответникът – Сдружение „Видинско търговско-промишлена палата“ е подал в срок писмен отговор, чрез председателя К.. Счита, че обжалваното решение е законосъобразно и правилно, а подадената въззивна жалба е неоснователна. Излага подробни доводи по всяко едно от твърденията във въззивната жалба, които ще бъдат разгледани по същество в мотивите при съответното обсъждане доводите на въззивника.

Моли въззивния съд да потвърди изцяло обжалваното решение. Претендира разноси за въззивното производство.

Въззивната жалба е подадена в срок от легитимирано лице, срещу подлежащ на възивно обжалване решение и е процесуално допустима, но разгледана по същество е неоснователна.

При извършената проверка по реда на чл.269, пр.1 ГПК настоящият съдебен състав установи, че обжалваното решение е валидно и допустимо.

Софийският апелативен съд, като взе предвид становищата и доводите на страните и след като обсъди събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Страните по делото не спорят по установената от първоинстанционния съд фактическата обстановка, съобразно приетите и представени доказателства, че между тях е възникнало валидно облигационно правоотношение по договор за отпускане на безвъзмездни средства BG 2005/017-457.01.018/30.11.2007г. Срокът за изпълнение е 12 месеца. Предвидената по проекта обща сума на разходите е 94 937 евро, от които безвъзмездна финансова помощ 89,09 % от общите разходи, а ответникът се е задължил да финансира останалите 10,91 %. Ответникът на 23.06.2008г. е получил авансово плащане в размер 80% в размер на исковата сума от 67 663,50 евро. Видно от заверен препис с превод на български на Европейска комисия, Генерална дирекция „Разширяване“ № АРЕС/2014/3136119, с вх. № 37-01-176/30.09.2014г. на МРРБ, се установява, че са констатирани сериозни нередности по процесния проект – установен конфликт на интереси и изкуствено разделени тръжни процедури, поради което общата изплатена сума от 67 663,50 евро е недопустима за финансиране от ЕС. С писмо № 99-00-2-1800/2/ от 24.11.2014г. ищецът е уведомил ответника, че с писмо вх. № 99-00-2-1800/08.10.2014г. е постъпило окончателно становище на службите на ЕК, относно недопустимите разходи по изпълнението на проектите по Програма ФАР-BG 2005/017-457 Програма за трансгранично сътрудничество между България, Сърбия и Черна Гора. Изразената позиция на ЕК относно финансова оценка на щетите по проекта с бенефициент - ответника е в размер на 67 663,50 евро. Изтъкнатия мотив за непризнаването на разходите е, че по случая е извършен подробен анализ на база на информацията от Доклада за напредъка на проекта, в резултат на което е достигнато до извода, че изпълнението на проекта е съпроводено със сериозни нередности, в т.ч. конфликт на интереси и нереални/недействителни тръжни процедури. Въз основа на постъпилата информация за увеличаване на сумата по нередността и на основание чл.14, ал.1, вр. с чл.30, ал.3 от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от ЕС, ответникът е уведомен, че случаят на нередност е отворен отново, като финансовото му изражение е оценено на 74 483,42 евро, от които 67 663,50 евро вече изплатено авансово плащане/сума, подлежаща на възстановяване/ и 6 819,92 евро прихванато финално плащане по нередност с НИН: BG/09/128РН. Уведомен е също, че е необходимо да предприеме действия за доброволно възстановяване на сумата в срок 45 дни от получаване на писмото.

При така установената фактическа обстановка, въззивният съд приема от правна страна, следното:

За да отхвърли предявеният осъдителен иск, първоинстанционният съд е изложил решаващи мотиви, че ищецът не е спазил процедурата по администриране на нередности и не е установил неизпълнение на задължения от ответника, които да обосновават налагането на финансова корекция.

Ищецът основава исковата си претенция на наложена финансова корекция, поради допуснати нередности при разходване на безвъзмездно предоставени средства от ЕС, поради което е упражнил правата си по чл. 14, ал. 1, пр. последно вр. с чл. 28, т. 3, пр. последно от Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми, съфинансирани от ЕС.

Неоснователно е възражението на въззивника, че ответникът не е оспорил акта на административния орган, който е влязъл в сила.

Разпоредбите на § 1, т. 1 от ДР на ЗУСЕСИФ и § 10, ал. 3 ПЗР на ЗУСЕСИФ не намират приложение към програма ФАР за трансгранично сътрудничество между България, Сърбия и Черна гора/Решение 2005/017-457/, по договор BG 2005/017-457.01.018/30.11.2007г.

Процесният договор не е административен договор, тъй като е сключен осем години преди приемането на ЗУСЕСИФ /обн. ДВ бр. 74/2015г., в сила от 25.12.2015г./, който няма обратно действие и не се прилага за договорите сключени преди неговото влизане в сила. В този смисъл е и практиката на ВКС – решение № 60153 от 04.02.2022г., по т.д. № 686/2020г. по описа на ВКС, II т.о. Следователно гражданските съдилища са компетентни да разгледат процесния правен спор.

Принципно е правилно твърдението на въззивника, че размерът на неправомерно усвоените средства от страна на ответника е определен от Европейската комисия на собствено основание – чл. 99 от Регламент/ЕО/ 1083/2006г. Това представлява отказ да бъдат верифицирани разходите по проекта, страна по който е МРРБ и правото да оспори процесното писмо на ЕК по реда на чл. 263 от ДФЕС пред съда на Европейския съюз е на ищеца, а не на ответника.

По същите съображения е несъстоятелна и защитната теза на въззивника, че обжалваното решение не съдържа данни за съдебен контрол във връзка с писмо вх. № 99-00-2-1-1800/08.10.2014г., като основание за възникване на вземането на ищеца срещу ответника.

Влезлите в сила административни актове са изпълнителни основания и подлежат на принудително изпълнение, съгласно разпоредбата на чл. 267 вр. с чл. 268, т. 1 АПК, които се изпълняват по реда на ДОПК. Още повече, че основателността на това възражение би довела до недопустимост на настоящото производство, поради липса на правен спор и интерес от търсената защита.

Законосъобразни и правилни са изводите на първоинстанционния съд, че в процесната хипотеза приложение следва да намерят разпоредбите на Наредбата за определяне на процедурите за администриране на нередности по фондове, инструменти и програми,

съфинансирани от ЕС, приета с ПМС №285/30.11.2009г.

Компетентният орган по установяване на нередността е МРРБ, негово право и задължение е да предприеме конкретни действия по констатиране на нередности и да наложи финансова корекция, на основание чл. 13, ал. 1, т. 1 от Наредбата.

Съгласно разпоредбата на чл. 14, ал. 1, пр. последно от Наредбата, ответникът има право да оспори тази корекция по предявен осъдителен иск за нейното заплащане. Ответникът с отговора на исковата молба своевременно е оспорил, че финансовата корекция е наложена по недоказани нарушения, тъй като не са посочени конкретни подизпълнители и по какви обществени процедури не са подадени декларации, установяващи липсата на конфликт на интереси.

Фактът на всяка една нередовност, и законосъобразността на определяне размера на наложената финансова корекция, трябва да бъдат доказани в исковото производство за осъждане на ответника за нейното заплащане, на основание чл. 154, ал. 1 ГПК. В тежест на ищеца е да установи при условията на главно и пълно доказване, за всяко едно конкретно нарушение на ответника каква финансова корекция му се налага. Освен недоказаните твърдения на ищеца, преразказващи констатациите от писмото на Европейската комисия, по делото няма нито едно доказателство, че при изпълнение на договора ответникът е изразходвал безвъзмездно отпуснатите средства при установен конфликт на интереси, както и че изкуствено е разделил тръжни процедури. Следователно искът за плащането на главница в общ размер от 67 663,50 евро е недоказан по основание и размер, поради което правилно е отхвърлен като неоснователен.

Предвид неоснователността на иска за главница, досежно своята акцесорност, неоснователно е и искането за присъждане на обезщетение за забавено изпълнение в размер на законната лихва считано от 30.01.2019г.

Въззиваемият/ответникът претендира разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 10 000 лева, като е представил доказателства, че те са реално платени в брой/л. 46/, съгласно т. 1 от ТР № 6/2012г. на ОСГТК на ВКС.

Неоснователно е възражението на въззивника по реда на чл. 78, ал. 5 ГПК.

Въззиваемият претендира сумата от 10 000 лева, при минимален размер на адв. възнаграждение от 9 944 лева, определен в чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Уговореното възнаграждение превишава с 56 лева минималния размер, поради което не е прекомерно и не следва да се намалява. Следователно въззивникът следва да се осъди да заплати на въззиваемия 10 000 лева, представляващи разноски за въззивното производство.

Предвид гореизложеното, обжалваното решение е законосъобразно и правилно, и следва да се потвърди с препращане в останалата част към мотивите на първоинстанционния съд, на основание чл. 272 ГПК.

Мотивиран така, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 213 от 23.12.2022г., постановено по гр.д. № 20221300100160 по описа на Окръжен съд Видин

ОСЪЖДА Министерство на регионалното развитие и благоустройството да заплати на Сдружение „Видинско търговско-промишлена палата“, ЕИК 000165048 сумата от 10 000/десет хиляди/ лева, представляващи разноски за въззивното производство.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС, в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____